

δ:βιβλιοκριτική

ΠΟΙΗΣΗ

Ένα έργο-σταθμός

Πάννης Δούκας

48
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
2011Έζρα Πάουντ
Χιού Σέλγουιν
ΜώμπερλυΠατάκης, 2010
σελ. 128, € 12,20

Εργο οριακό στην ιστορία του αγγλοσαξωνικού μοντερνισμού, ο *Χιού Σέλγουιν Μώμπερλυ* (1920) του Έζρα Πάουντ (1885-1972), παρουσιάζεται εδώ σε μετάφραση και επιμέλεια του Χάρη Βλαβιανού –αναθεώρηση προηγούμενης δουλειάς του (Εστία, 1994). Δίγλωσση έκδοση, άψογης αισθητικής, συνοδεύεται από κατατοπιστική εισαγωγή και σχόλια, καθώς και CD με ηχογράφηση του ποιήματος από τον Πάουντ. Η σύνθεση, κομβική από κάθε άποψη, αποτελείται από δεκαοκτώ ποιήματα σε δύο ενότητες. Τα πρώτα δεκατρία ανοίγουν με τον «επιτάφιο» που απευθύνει ο Πάουντ στον εαυτό του και αποτελούν απάντηση του ποιητή στην εποχή του και αποχαιρετισμό του στο Λονδίνο. Στα πέντε ποιήματα του δεύτερου μέρους πρωταγωνιστεί ο Μώμπερλυ, επινοημένος εκπρόσωπος του κόσμου που αντιμάχεται ο Πάουντ, σύμβολο της ποιητικής αποτυχίας, της αδυναμίας να δημιουργηθεί ένα έργο αισθητικά ολοκληρωμένο και αντάξιο του καιρού του.

Με φιλοδοξίες επικού διαμετρήματος και οδηγό τον ρεαλισμό του Φλωμπέρ, ο *Μώμπερλυ* αποτελεί βαθιά τομή στην ποιητική πορεία του Πάουντ, διαβάζεται (και) ως ποιητική αυτοβιογραφία και διεκδικεί για την ποίηση τους χώρους του δημόσιου και του κοινωνικού που είχε επικρατήσει

να «ανήκουν» στο μυθιστόρημα. Την επαύριον του Μεγάλου Πολέμου, αναλαμβάνει έναν αγώνα ποιητικό, αισθητικό αλλά και πολιτικό, καθώς προσωπογραφεί αρχετυπικές φυσιογνωμίες και επιτίθεται στη φρενάκη της κοινωνικής και καλλιτεχνικής καταξίωσης, στο «κοινό γούστο» αλλά και στον απόκοσμο πειρατισμό.

Ειρωνικός και πολυσήμαντος, ο λόγος του Πάουντ επανατοποθετεί τους όρους του λυρισμού, με διακείμενο βαθύ, που δεν λειτουργεί ως στείρα επίδειξη γνώσεων, αλλά ενσωματώνεται στην ποιητική πρόταση και την υπηρετεί. Μορφή και νόημα συντονίζονται για να καταγράψουν με απόλυτη διαύγεια έναν κόσμο στο ψυχροράγημά του. Ποίηση ζώσα, μας τοποθετεί στην εποχή της σύνθεσής της, εμπεριέχοντας και το μέλλον της. «The age demanded...»: έναν διάλογο της τέχνης με τη ζωή, όπου ο κόσμος των υλικών βρίσκει τη μετουσίωσή του, ο κόσμος των ιδεών την ενσάρκωσή του.

Ο Χάρης Βλαβιανός, γνωρίζοντας την αγγλόφωνη ποίηση όσο λίγοι, κατόρθωσε να αποδώσει στα ελληνικά όχι μόνο το νόημα του κειμένου αλλά και τους εσωτερικούς αρμούς και τη θερμοκρασία του. Ευτύχημα, λοιπόν, ότι γίνεται η δυνατότητα στον έλληνα αναγνώστη να προσεγγίσει εκ νέου και να μελετήσει τη διαρκώς επίκαιρη ποίηση του Έζρα Πάουντ. ■